

CD KLASSIEK

Vijf sterren

Joseph Jongen

Muzikale families zijn een bekend gegeven in de geschiedenis. Joseph Jongen (1873-1953) en zijn jongere broer Léon (1885-1969) waren vurige Luikenaars van geboorte die elkaar opvolgden als professor aan en directeur van het conservatorium in Brussel. Beiden behaalden de Prix de Rome. Voor Belgische componisten was dat een droom, want aan de prijs was ook een fors bedrag verbonden.

Joseph Jongen werd opgeleid in de Franse romantische traditie van stadgenoten Eugène Ysaÿe en César Franck. In Duitsland leerde hij Richard Strauss kennen en tijdens de Eerste Wereldoorlog, in ballingschap in Engeland, kwam hij in aanraking met de Britse stijl van Vaughan Williams.

Het *Poème n° 2 opus 46* voor viool en orkest uit 1915-1916 evoeert oorlog en vrede. Aan het eind verzacht die grimmigheid en laat de componist aanvoelen dat ooit alle ellende zal wegebben, ook al blijft de melancholie om wat verloren ging.

Het driedelig celloconcerto opus 18 waar de cd mee aanvangt is een meesterwerk waarmee Jongen onomstotelijk laat horen

dat hij de Frans-Duitse as perfect kan samenhouden, wat hij overigens al eens presteerde met zijn vioolconcerto opus 17. Tijdgenoten vonden het celloconcerto te complex en verwarrend. Voor ons een vijfsterrenwerk, alleen al door het prachtige middendeel met een onnavolgbare dialoog van de warmbloedige cello met de koele Engelse hoorn.

Gelijkaardige vaststellingen voor het *Poème n° 1* voor cello en orkest uit 1900. Ook hier valt de vrijheid op waarmee Jongen allerlei lyrische loopjes met elkaar weet te combineren. En opnieuw plaatst hij in het middendeel een verfijnde dialoog.

De vertolking van die drie werken voor cello door het Orchestre philharmonique de Liège en de Franse cellist Henri Demarquette is hoogst geslaagd. Demarquette was onlangs jurylid in het allereerste celloconcours van de Elisabethwedstrijd en is een allrounder die vele stijlen aankan. Dat is voor de ideeënrijke en veelkleurige muziek van Joseph Jongen beslist geen nadeel. (JC)

Joseph Jongen, *Oeuvres pour violoncelle et orchestre*, door Henri Demarquette (cello) en het Orchestre Philharmonique de Liège onder leiding van Christian Arming, Musique en Wallonie (distributie Outhere Music), MEW 1785, 23 euro.

Titels als *Zonnedaauw*, *Zeesterrenkruid*, *Strandloper*, *Grasduinen* en *Golven* maken meteen duidelijk dat de componiste met haar muziek de „zo breekbare ziel van de zee van het leven” wil verklanken. „Varend op het eeuwig golvende ritme van eb en vloed” brengt de ervaren harpiste haar luisteraars in de juiste stemming met de klanken van haar concert harp Salvi Scolpita. Dat unieke instrument, ontworpen door de instrumentbouwers van Salvi Harps en beeldhouwer Richard Graham, combineert in zich muziek, poëzie en beeldhouwkunst.

Voor de passende illustraties op de hoes zorgde tekenares Johanna Conle. (CB)

Katleen De Vylder, *Harpgetijden*, door Katleen De Vylder, Hemelsleutel, 18 euro. Meer info via 059 23 70 59 of op www.katleendevelylder.be.

CD HARP

Harpgetijden

Katleen De Vylder

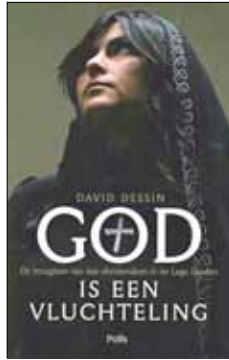
Weinig zalen, kapellen, kerken, kastelen, galerijen, tuinen, abdijen en paleizen voor schone kunsten waar concert harpiste Katleen De Vylder in haar carrière nog niet optrad. Soms speelt ze als soliste, soms aan de zijde van een violist, cellist, doedelzakspeler, fluitist, zangeres, woordkunstenaar, fotograaf, schilder, beeldhouwer of schrijver.

Met *Harpgetijden* is Katleen De Vylder toe aan haar vijfde album. De vijftien eigen composities verwijzen naar het leven in haar thuishaven in De Haan aan Zee, dat de schrijfster en componiste met eigen verzen oproept in een gedicht op de hoes.

BOEK GELOOF

Verborgten terugkeer

David Dessin

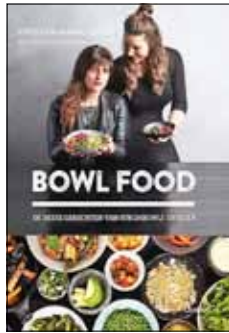

Het citaat uit Prediker waar- mee *God is een vluchteling* aanvangt, spreekt boekdelen: „Wat geweest is, zal weer zijn. Wat gebeurd is, zal weer gebeuren.” Het veronderstelt dat het christendom in Europa een transformatie ondergaat, God terugkeert en dat door de vluchtelingen en migranten uit het Zuiden.

BOEK CULINAIR

Uit een kommetje

Chloë en Magali Szpyt

De zusjes Szpyt kennen we als de winnaars van het VTM-programma *Mijn Pop-uprestaurant* 2016. Het concept dat ze toen zo veel succes bracht, was bowlfood, voedsel uit een kommetje. Met

David Dessin, filosoof en vandaag adviseur ideologie bij de studiedienst van N-VA, focust eerst op vervolgd christenen. Goed zeventig bladzijden lezen we verhalen van christenen uit het Midden-Oosten die wegens hun geloof hun haardsteden moesten verlaten. Vervolgens gaat het richting Azië en Afrika. David Dessin verhaalt over zijn ontmoetingen met evangelicale Pakistani's, christelijke vluchtelingen uit het streng islamitische Iran, zevendedagsadventisten uit Ghana, pinksterchristenen uit Congo. „Het is een gevaarlijke zaak om in deze wereld christen te zijn”, citeert hij een in 1977 vermoorde Salvadoraanse jezuïet.

Gaandeweg wordt echter duidelijk dat de christelijke migranten ook Europa veranderen. Ruim de helft van alle migranten in de Europese Unie is christen, zo blijkt: dertien miljoen tegenover twaalf miljoen moslims.

dit boek willen de zusjes je een degelijke basis geven om zelf aan de slag te gaan en je eigen bowls te creëren.

Met een Italiaanse moeder en een Pools-Oekraïense vader groeiden ze samen met vijf broers en zussen op in Limburg. Van in de kindertijd kwamen ze al in aanraking met diverse culturen en de bijbehorende gerechten. Het is dan ook niet verwonderlijk dat de recepten in dit boek invloeden dragen van over de hele wereld.

Het eerste deel van het boek besteedt veel aandacht aan de praktische kant en aan het bereiden van de vele smaakmakers. Het tweede deel bestaat dan weer uit een zestigtal eenvoudige recepten, onderverdeeld in soup bowls, small bowls, big bowls, pasta bowls en sweet bowls. Van-

Brengen zij nieuw leven in het oude, vermoeide Europese christendom of wijst dat fenomeen op het feit dat het zwaartepunt verschuift naar Afrika en Azië? Een echt antwoord is er niet. David Dessin: „Misschien zijn we in Europa te veel bezig met het eigen verleden, waarbij we ons vooral de meest onverdraagzame momenten uit onze (christelijke) geschiedenis lijken te herinneren? Is dat bovendien niet een enigszins eurocentrische houding?” (EDS)

David Dessin, *God is een vluchteling. De terugkeer van het christendom in de Lage landen*, Polis, Antwerpen, 2017, 208 blz., 19,95 euro, ISBN 978 94 6310 110 3.

zelfsprekend zijn al die bowls even voedzaam als gezond.

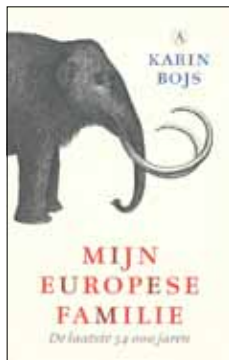
Door de diverse ingrediënten anders te combineren, maak je zelf verrassend bowls. Wat meer kruiden of een andere salsa kan en groot verschil maken. Proeven is dan ook de boodschap, zodat je kommetje ook naar jouw smaak is. Proberen en je laten verrassen is de boodschap. (PC)

Chloë & Magali Szpyt, *Bowl Food. De beste gerechten van Stromboli en meer*, Lannoo, Tielt, 2017, 176 blz., 24,99 euro, ISBN 978 94 0144 138 4.

BOEK WETENSCHAP

Iedereen familie

Karin Bojs

Doggerland is de naam van een land dat niet meer bestaat, maar dat dankzij de nieuwste technieken de voorbije tien jaar door wetenschappers uit de vergetelheid werd gehaald. Tienduizend jaar bestond de Noordzee immers niet en konden mensen moeiteloos over land van Zweden naar Engeland reizen. In sommige periodes van de mensengeschiedenis was Doggerland, zo weten we nu, een van de beste leefmilieus geweest. Er was vruchtbare aarde, veel wild en grote rivieren met zoet water. Helaas, Dogger-

land werd ingenomen door de oprukkende zee. Op de bodem van die zee bevinden zich de resten van een aloude beschaving.

De Zweedse wetenschapsjournaliste Karin Bojs gaat in haar boek *Mijn Europese familie* onder meer op zoek naar Doggerland, want ze wil de oudste geschiedenis van de Europeanen in kaart brengen. De neanderthalers woonden al honderdduizenden jaren in Europa toen moderne mensen arriveerden en de boel overnamen. Is er vermenging geweest of werden de neanderthalers genadeloos weggedrukt? De wetenschap kiest vandaag voor de eerste optie.

Vanzelfsprekend gaat de auteur op visite bij Ötzi, de sneeuwman die hoog in de Italiaanse Alpen ingevroren werd aangetroffen en 5.300 jaar geleden bleek te hebben geleefd. Ötzi is de eerste prehistorische mens wiens DNA werd geanalyseerd. DNA is in het verhaal de sleutel om onze geschiedenis te reconstrueren. Ötzi's DNA blijkt te gelijken op dat van boeren die tienduizend jaar geleden in Syrië leefden. De DNA-groep komt vandaag voor bij Druzen en Koerden. Langs vaderskant leven er vandaag nog verwanten

van Ötzi, maar dan in Corsica en Sardinië.

De conclusie is dat alle Europeanen eigenlijk nauwe familie zijn van elkaar. Dat boeiende verhaal geeft de auteur bovendien een boodschap mee: „Alle mensen in de hele wereld stammen af van een vrouw die we Eva kunnen noemen. Ze leefde ongeveer 200.000 jaar geleden in Afrika. Wij, Eva's nakomelingen, zijn dragers van DNA dat voor een groot deel identiek is. Kleine variaties zorgen ervoor dat wij van elkaar verschillen. Maar we zijn ook als water. Onze erfelijke eigenschappen vloeien uit- een en komen weer bij elkaar, net als in de bron van het leven en de mensheid.” (EDS)

Karin Bojs, *Mijn Europese familie. De laatste 54.000 jaren*, Athenauem/Polak & Van Gennep, Amsterdam, 2017, 456 blz., 24,99 euro, ISBN 978 90 2530 280 1.